

КАФЕДРА ПЕРЕКЛАДУ

КІНО/ВІДЕО/ТБ-ПЕРЕКЛАД ТА ЙОГО НАВЧАННЯ

Доп. – викл. Дорда В.О.

Кіно/відео/ТБ-переклад (КВП) – це комбінований вид перекладу, що поєднує особливості синхронного, послідовного, письмового, іноді ПЗА (переклад з аркуша) в залежності від мети та характеру роботи (переклад на аудиторію, для дубляжу, при озвучуванні та ін.).

Цей різновид усного перекладу ставить перед перекладачем цікаві та складні професійні задачі, але при цьому дає більші можливості для творчості, наближаючись в цьому сенсі до письмового перекладу (кіно – це мистецтво, і кращі зразки жанру є шедеврами світової культури ХХ та ХХІ століть).

Перекладач повинен вирішити нелегке завдання – не знизити загальне художнє сприйняття, зберегти задумку автора, якість діалогів, мовні характеристики. Якщо можливо, передати аромат епохи та індивідуальні мовні характеристики, а це досить складна місія. Під час невідготовленого УП фільму/відео, на жаль, втрати неминучі, але треба намагатися звести їх до мінімуму. Герої кінофільмів або телесеріалів, на відміну від учасників переговорів або міжнародних конференцій, ніяк не враховують інтереси можливих перекладачів, не говорять "під переклад", тобто не намагаються полегшити процес УП, допомогти перекладачеві збільшити адекватність перекладу.

Кіно/відео-переклад без підготовки – дуже складний процес, що вимагає великого досвіду та знань. Якщо немає можливості ознайомитися з монтажним аркушем (сценарієм), то треба знайти інформацію в відповідних виданнях, пресі, каталогах, хоча б анотацію. Якщо це екранізація, то необхідно ознайомитися з першоджерелом.

Піл час роботи над перекладом фільму на перше місце постає екстралінгвістичний контекст (відеоряд), що сприяє адекватності перекладу. Але основною проблемою залишається аудіювання.

В іноземних, особливо в голлівудських фільмах, кожне слово кожного діючого персонажа продумано редактором діалогів. З урахуванням масової психології, існуючих стереотипів та інших суттєвих факторів вони коригують сценарій. Результатом гарної роботи редактора діалогів стають крилаті вирази. Так, у базі кіно www.imbad.com існує розділ "Фрази, що запам'ягались" (*Memorable Quotes*). Кращі зразки вітчизняного кінематографа також подарували безліч крилатих виразів, наприклад "Діамантова рука", "Біле сонце пустелі", "Іронія долі" та ін.

У перекладі це часто втрачається з об'єктивних причин лінгвокультурного характеру.

Одне з основних правил КВП – перекладач повинен сам розуміти або знати, про що, власне, йде мова. Сучасні перекладачі в основному працюють з роздрукованими "скриптами" (монтажний аркуш) – не потрібно напружено вслуховуватись у звукову доріжку, намагаючись спіймати ідіому, яка заглушається стріляниною. Це максимальний комфорт для професіонала.

Але частенько все ж втрачається відчуття зразка, його характер в поставленому на конвеєр сучасному (очевидно, не дуже дорогому) дублюванні.

КВП з попередньою підготовкою є більш адекватним та художнім, але вимагає наявності сценарію або літературного джерела екранізації.

В крайньому випадку слід намагатися знайти критичну статтю про цей фільм, рецензії, огляди кіномитців та ін.

Якщо є можливість, то корисно хоча б один раз переглянути фільм на відео, зупиняючи плівку в складних для перекладу місцях, та обдумати можливий варіант перекладу.

КВП вимагає від перекладача глибокої ерудиції, кмітливості, тонкого відчуття по відношенню до рідної мови і, звичайно, прекрасного знання іноземної мови (або декількох мов), а також любові чи розумного інтересу до кіно (чим більше їх переглянеш, тим краще перекладеш).